



Koncepcia vodnej politiky na roky 2021 – 2030 s výhľadom do roku 2050

ZÁZNAM

z online zasadnutia Pracovnej skupiny

Miesto: on-line, cez Microsoft TEAMS

Termín: 25.8.2021

Zúčastnení: členovia a členky pracovnej skupiny (PS), gestori a garanti expertných skupín (ES), prihlásení účastníci - verejnosť

Štvrté zasadnutie Pracovnej skupiny (PS) sa konalo podľa harmonogramu prác na tvorbe Koncepcie vodnej politiky v termíne, ktorý bol ohlásený na predchádzajúcom zasadnutí PS. Pozvánka, program a podkladové dokumenty boli členom PS zaslané 5 dní vopred. Oznam o konaní zasadnutia bol zverejnený na web stránke MŽP SR <https://www.minzp.sk/aktuality/koncepcia-vodnej-politiky.html>. Členovia PS mali k dispozícii návrh Koncepcie vodnej politiky, spolu s prílohami (Vstupná správa, Analýza problémov) a dotazníkom. S cieľom informovať o tvorbe Koncepcie vodnej politiky čo najširšiu odbornú a laickú verejnosť bolo zasadnutie pracovnej skupiny otvorené verejnosti.

Program:

- Otvorenie, organizačné pokyny
- Prívitanie a úvodný vstup predsedu pracovnej skupiny
- Participatívny proces tvorby Koncepcie vodnej politiky - prezentácia
- Návrh Koncepcie vodnej politiky - prezentácia
- Diskusia a odporúčania členov PS
- Závery

Stručný zápis:

Zasadnutie otvoril predseda PS a generálny riaditeľ sekcie vôd MŽP SR, Ing. Roman Havlíček. Následne bolo prezentované stručné zhrnutie doterajšieho procesu tvorby Koncepcie s dôrazom na participatívny charakter (prezentácia v pdf je prílohou zápisu). Hlavným programom zasadnutia PS bolo predstaviť návrh Koncepcie vodnej politiky a jej 10 oblastí intervencie, s cieľmi, opatreniami a míľnikmi vykonávania. Prezentujúcimi boli garanti, vedúci alebo členovia expertných skupín, resp. koordinátorky procesu. Desať oblastí intervencie v Koncepcii je nasledovných: Voda v krajine, Voda v sídlach – mestá a obce múdro hospodáriace s vodou, Udržateľné využívanie vôd, Voda pre všetkých obyvateľov, Čisté vody, Živé rieky, Dunaj – náš a európsky veľtok, Rozumieť vode, Zodpovedné a informované rozhodovanie o vode, Voda ako strategická investícia – efektívne financovanie. Celá prezentácia (v pdf) je prílohou zápisu. Pracovný návrh Koncepcie vodnej politiky je k dispozícii členom PS (v WordDocument), ktorí svoje námety a pripomienky môžu zasielať elektronicky (pokyny k pripomienkovaniu - pozri závery zasadnutia). Členovia PS boli tiež vyzvaní k vyplneniu hodnotiaceho dotazníka, ktorým vyjadria spätnú väzbu k procesu tvorby koncepcie.

Diskusia/námety od členov PS:

- Zástupca MDaV SR (p. Moravčík) upozornil, že v procese neboli zohľadnené všetky pripomienky a potreby, týkajúce sa zabezpečenia rozvoja vodnej dopravy. Vyjadril názor, že do Koncepcie boli zahrnuté len dokumenty, ktoré uprednostňujú „vodno-ekologický“ rozmer (dokumenty ICPDR) a nie medzinárodné záväzky, ktorým SR pristúpila (povinnosť udržiavať plavebnú dráhu na vodných cestách). Ministerstvo tiež nebude súhlasiť s návrhom vypustenia dlhodobu plánovaných vodných

ciest (Váh, Morava, prepojenie Dunaj – Odra – Labe), ktoré sú definované v doterajších národných a medzinárodných dokumentoch. Navrhujú, aby do koncepcie, namiesto utlmenia vodnej dopravy, boli zapracované opatrenia na modernizáciu vodných dráh/ciest. Pripomienky si MDaV SR uplatní písomne.

Predseda PS R. Havlíček: Konštatoval, že MŽP SR si je vedomé, že budú potrebné ďalšie diskusie s MDaV SR vo veci ekonomických a environmentálnych dôsledkov rozvoja vodnej dopravy. Pozícia MŽP SR je v súčasnosti zameraná prioritne na ochranu vôd a dosahovanie dobrého stavu vodných útvarov. Budovanie nových vodných ciest je v rozpore s týmito cieľmi.

- Zástupca Slovenských elektrární, a.s. (p. Ilčík) upozorňuje, že nastavenie ekologických prietokov (Qeko) bude mať negatívny vplyv na prevádzku vodných elektrární. Upozorňuje, že napriek opakovaným žiadam zohľadniť ekonomické a sociálne dopady aplikácie ekologických prietokov, zatiaľ tak nebolo v texte koncepcie vodnej politiky urobené. Predbežné interné prepočty očakávaných strát na vodných elektrárňach, po stanovení ekologických prietokov, sú 220GWh ročne. SE, a.s. je pripravené spolupracovať na stanovení Qeko pre jednotlivé profily tak, aby bola zabezpečená bezproblémová prevádzka, najmä na Vážskej kaskáde. Odporúča spracovať štúdie a prepočty pred tým, ako sa záväzne stanovia ekologické prietoky. Odporúča tiež modifikovať znenie opatrenia v ciele 3.3. ohľadom povinnosti eliminácie negatívnych vplyvov. SE platí sa používanie vody správcovi toku, a platby by mali byť na tento účel venované. Tiež odporúča, aby okrem prípadovej štúdie Dunaj, bola podobná pozornosť venovaná analýze na Váhu – ako najdlhšej strategickú rieky s podobne dôležitými funkciami ako Dunaj.

Predseda PS R. Havlíček: požiadavka stanovenia Qeko vyplýva z platnej legislatívy, z rámcovej smernice o vode a Slovensko významne zaostáva za ostatnými krajinami EÚ v stanovení a aplikácii Qeko. Určenie Qeko sa bude na základe štúdií a analýz, s ich realizáciou ráta aj návrh koncepcie. Vytvorenie metodiky na stanovenie Qeko je naplánované na roky 2022-2023. Víťame spoluprácu elektrární. Opatrenie, týkajúce sa stanovovania Qeko bude prekonzultované ešte raz s SE, a.s. Znenie opatrenia, týkajúce sa eliminácie negatívnych vplyvov vodných elektrární na vodné útvary bude prehodnotené na základe písomnej pripomienky, ktorú prosíme doručiť v lehote. Prípadová štúdia Váh do koncepcie nebude dopracovaná, ale v budúcnosti, mimo procesu spracovania koncepcie, je možné uvažovať o prípadovej štúdii, ktorá bude mať definovaný účel a očakávané výstupy aj pre rieku Váh.

- Zástupca mimovládnych organizácií (p. Derka) reagoval na diskusiu ohľadom rozvoja vodnej dopravy z pohľadu ekológa, pretože profesne sa pohybuje v oblasti ochrany vôd na PriFUK. Najnovšie štúdie poukazujú nato, že vodnú dopravu nemožno považovať za „najekologickejší spôsob dopravy“ a poukázal na významné negatívne environmentálne dopady vodnej dopravy. Pripomenul, že okolité krajiny, vrátane Rakúska, už dávnejšie deklarovali odklon/zrušenie mega-investícií na Dunaji-Morave s výrazným negatívnym dopadom.
- Podpredsedníčka Bratislavského samosprávneho kraja (p. Pätoprstá) požiadala o vysvetlenie, či MŽP SR pripomienkovalo návrh zákona o územnom plánovaní s cieľom presadiť opatrenie v návrhu koncepcie vodnej politiky, týkajúce sa zákazu novej výstavby v inundačných územiach. V súčasnosti je v stavebnom zákone umožnená výstavba v inundáciách, čo spôsobuje významný problém pre ÚPD na úrovni žúp a samospráv. Navrhuje, aby opatrenie bolo v legislatíve formulované jednoznačne, bez možnosti alternatívnej interpretácie. Bratislavská župa tiež diskutuje o rozvoji osobnej vodnej dopravy, ako prímestskej vodnej dopravy, vrátane vybudovania prístavísk.

Predseda PS R. Havlíček: pozícia MŽP SR ohľadom zákazu výstavby v inundáciách bude uplatňovaná aj pri pripomienkovom konaní o zákone o územnom plánovaní. Tiež si uvedomujeme, že MŽP SR mešká s prípravou máp povodňového rizika, čo spôsobuje problémy pre samosprávy. Tieto mapy sa v súčasnosti pripravujú v takej mierke/rozlíšení, aby ich bolo možné premietnuť do dokumentov

územného plánovania. Ohľadom vybudovania prístavísk a osobnej vodnej dopravy v Bratislave – táto problematika je v kompetencii MDaV SR s tým, že MŽP SR nevidí problém modernizácie a budovania prímestskej vodnej dopravy za dodržania environmentálnych predpisov.

- Zástupkyňa za AVS, a.s., (p. Trančíková) upozorňuje, že koncepcia by mala byť založená na hierarchizácii záujmov, pričom prvou prioritou je zdravie ľudí. Prioritu by mali dostať tie opatrenia a požiadavky, kde neexistuje variantné riešenie (ako napr. zásobovanie pitnou vodou), na rozdiel od iných požiadaviek, ktoré majú alternatívne riešenie (napr. spôsoby dopravy) a kde je možné diskutovať a hľadať varianty s menším vplyvom na stav vôd či zdravie.
- Odborný garant ES Dunaj (p. Mišík) sa vrátil ku otázke rozvoja vodnej dopravy pripomenutím existencie medzinárodného dokumentu prijatého v roku 2020 na úrovni Dunajskej komisie (komisia pre vodnú dopravu) spolu s ICPDR (Medzinárodná komisia na ochranu Dunaja). Bol podpísaný aj zástupcami Slovenska, kompromisne zohľadňuje tak záujem ochrany vôd, ako aj zabezpečenie vodnej dopravy na Dunaji, a bol podkladom pri spracovaní koncepcie vodnej politiky. Okrem toho, nedávno prijatá NAIADES III (stratégia na úrovni EÚ), ktorá bola tiež podkladom pre koncepciu, zdôrazňuje, že splavné rieky nie sú jednoúčelové kanály, ale je potrebné v rámci udržateľného rozvoja vodnej dopravy akceptovať a uplatňovať environmentálnu legislatívu (rámcovú smernicu o vode).
- Zástupca za asociácie MVE (p. Hegeduš) upozornil na zásadné otázky, ktoré môžu byť v rozpore s právom a ústavou. Konkrétne sa jedná o návrh opatrenia prehodnocovať a rušiť prevádzky MVE, ktoré majú platné povolenia a splnili podmienky v čase vydania povolenia. Tiež navrhuje odstrániť text opatrenia, týkajúci sa kontroly rybovodov a udeľovania sankcií v prípade porušenia povinností, kde sa umožňuje oprávneným osobám kontrolovať a ukladať sankcie funkčnosti rybovodov.
- p. Kozubík, SE, a.s sa zaujímal o proces koordinácie prerokovania Vodného plánu Slovenska a koncepcie vodnej politiky, tiež sa pýtal na to, či koncepcia vodnej politiky bude predmetom medzirezortného pripomienkovania (MPK).
Predseda PS R. Havlíček: koncepcia bude predmetom MPK, pretože bude prijímaná vládou SR, tiež bude možnosť pripomienkovania v rámci strategického hodnotenia vplyvov na životné prostredie (SEA). Proces spracovania vodného plánu je mierne posunutý oproti pôvodnému plánu, oba procesy sú koordinované na úrovni sekcie vôd MŽP SR.
- Zástupca AČE SR (p. Bodík) pochválil proces tvorby koncepcie, aj jej obsah. Otázku smeroval k indikátoru 100%-ného napojenia obyvateľov k pitnej vode. Z technického a ani ekonomického hľadiska nie je možné vybudovať verejné vodovody úplne všade, resp. s enormnými finančnými nárokmi. Budovanie nových vodovodných sietí nie je dostatočná požiadavka, v súčasnosti máme 30% strát vody v existujúcej sieti – požaduje zdôrazniť, že investície do rekonštrukcii potrubí musí predchádzať investíciám do nových prípojok, resp. alokovať dostatočné finančné zdroje aj do rekonštrukcie existujúcej infraštruktúry. Otázku kalov bude potrebné ešte dopracovať (v zmysle novo pripravovanej smernice EÚ o kaloch). Ocenil aj oblasť intervencie „Rozumieť vode“ – čo je z hľadiska budúceho rozvoja vodného hospodárstva nevyhnutné, ale okrem novej generácie je potreba dozdelávať aj staršiu generáciu (súčasných pracovníkov na všetkých úrovniach).
Predseda PS R. Havlíček: 100%-ný podiel „prístupu“ znamená, že každý obyvateľ má prístup k zdravotne bezpečnej pitnej vode“. Tento záväzok je univerzálny a neznamená doviesť vodu každej domácnosti na kohútik, ale zabrániť, aby boli ľudia odkázaní na kontaminovaný zdroj pitnej vody.
- P. Kováč, SVP, š.p. požiadala, aby koncepcia jasne definovala, ktoré dokumenty budú zrušené. Tiež odporúčal, aby sa k vysoko odbornej problematike vyjadrovali len vysoko erudovaní odborníci, pretože koncepcia je vážny politický a súčasne odborný dokument.
Predseda PS R. Havlíček: Proces pripomienkovania je otvorený pre verejnosť, samosprávy a podobne, nie je možné a ani žiaduce, aby sme ho zužovali.

Záver:

- Návrh Konceptie vodnej politiky, ktorý bol zaslaný členom PS vo forme WordDocument, je potrebné pripomienkovať najneskôr **do 6.9.2021**. Pripomienkou sa rozumie návrh na zmenu formulácie, návrh na vypustenie či doplnenie textu, ktorý je potrebné urobiť priamo do textu návrhu Konceptie a to elektronicky v poskytnutom súbore v forme „sledovania zmien“. V tejto fáze už nie je možné zapracovať všeobecné poznámky, alebo zaslané podkladové dokumenty. Pripomienky je potrebné poslať emailom na danka.thalmeinerova@enviro.gov.sk.
- Členovia a členky PS majú možnosť vyplniť hodnotiaci dotazník k procesu spracovania Konceptie a to elektronicky: buď zaslaním odpovedí emailom na danka.thalmeinerova@enviro.gov.sk alebo priamo kliknutím na link v dotazníku, ktorý im bol zaslaný pred konaním zasadnutia PS. Termín na zaslanie - najneskôr **do 6.9.2021**.
- Revidovaný návrh Konceptie, spolu s prípadovou štúdiou Dunaj, ako aj vyhodnotenie pripomienok od členov a členiek PS, bude prezentovaný na piatom zasadnutí PS (**predbežný termín 21.9.2021**). Pozvánka a sprievodná dokumentácia budú zaslané najneskôr 5 dní pred konaním.
- Následne bude Konceptia zaslaná na interné pripomienkové konanie a medzirezortné pripomienkové konanie. Súčasne prebieha proces SEA. Všetky informácie budú komunikované priamo elektronicky s členmi PS a tiež na web stránke MŽPSR.

V závere predsedu pracovnej skupiny, p. Roman Havlíček poďakoval zúčastneným za aktívnu účasť.

Zapísala:

D. Thalmeinerová a M. Paulíková, 25.8.2021